

“

İHMAL VE İSTİSMAR OLAYLARI İLE İLGİLİ BİLDİRİM YÜKÜMLÜLÜĞÜ

”

Korunma ihtiyacı olan çocuk: Bedensel, zihinsel, ahlâkî, sosyal ve duygusal gelişimi ile kişisel güvenliği tehlikede olan, ihmal veya istismar edilen ya da suç mağduru çocuğu, (5395 Sayılı Çocuk Koruma Kanunu M:3) ifade etmektedir.

Türk Ceza Kanunu'nun :

Yardım veya bildirim yükümlülüğünün yerine getirilmemesi:

Madde 98- (1) Yaşı, hastalığı veya yaralanması dolayısıyla ya da başka herhangi bir nedenle kendini idare edemeyecek durumda olan kimseye hal ve koşulların elverdiği ölçüde yardım etmeyen ya da durumu derhal ilgili makamlara bildirmeyen kişi, bir yıla kadar hapis veya adlî para cezası ile cezalandırılır.

(2) Yardım veya bildirim yükümlülüğünün yerine getirilmemesi dolayısıyla kişinin ölmesi durumunda, bir yıldan üç yıla kadar hapis cezasına hükmolunur.

Suçu bildirmeme:

Madde 278-

(1) İşlenmekte olan bir suçu yetkili makamlara bildirmeyen kişi, bir yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

(2) İşlenmiş olmakla birlikte, sebebiyet verdiği neticelerin sınırlandırılması halen mümkün bulunan bir suçu yetkili makamlara bildirmeyen kişi, yukarıdaki fıkra hükmüne göre cezalandırılır.

(3) Mağdurun on beş yaşını bitirmemiş bir çocuk, bedensel veya ruhsal bakımdan engelli olan ya da hamileliği nedeniyle kendisini savunamayacak durumda bulunan kimse olması halinde, yukarıdaki fıkralara göre verilecek ceza, yarı oranında artırılır.[99]

Kamu görevlisinin suçu bildirmemesi

Madde 279- (1) Kamu adına soruşturma ve kovuşturmayı gerektiren bir suçun işlendiğini göreviyle bağlantılı olarak öğrenip de yetkili makamlara bildirimde bulunmayı ihmal eden veya bu hususta gecikme gösteren kamu görevlisi, **altı aydan iki yıla kadar hapis cezası** ile cezalandırılır.

(2) Suçun, adlî kolluk görevini yapan kişi tarafından işlenmesi halinde, yukarıdaki fıkraya göre verilecek ceza yarı oranında artırılır.

Sağlık mesleği mensuplarının suçu bildirmemesi

Madde 280- (1) Görevini yaptığı sırada bir suçun işlendiği yönünde bir belirti ile karşılaşmasına rağmen, durumu yetkili makamlara bildirmeyen veya bu hususta gecikme gösteren sağlık mesleği mensubu, bir yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

(2) Sağlık mesleği mensubu deyiminden tabip, diş tabibi, eczacı, ebe, hemşire ve sağlık hizmeti veren diğer kişiler anlaşılır.

Suç delillerini yok etme, gizleme veya değiştirme

Madde 281- (1) Gerçeğin meydana çıkmasını engellemek amacıyla, bir suçun delillerini yok eden, silen, gizleyen, değiştiren veya bozan kişi, altı aydan beş yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. Kendi işlediği veya işlenişine iştirak ettiği suçla ilgili olarak kişiye bu fıkra hükmüne göre ceza verilmez.

(2) Bu suçun kamu görevlisi tarafından göreviyle bağlantılı olarak işlenmesi halinde, verilecek ceza yarı oranında artırılır.

(3) İlişkin olduğu suç nedeniyle hüküm verilmeden önce gizlenen delilleri mahkemeye teslim eden kişi hakkında bu maddede tanımlanan suç nedeniyle verilecek cezanın beşte dördü indirilir.

İHMAL VE İSTİSMAR OLAYLARI İLE İLGİLİ YASAL SÜREÇ

HANGİ OLAYLARI BİLDİRMELİYİM ?

Bedensel, zihinsel, ahlâkî, sosyal ve duygusal gelişimi ile kişisel güvenliği tehlikede olan, ihmal veya istismar edilen ya da suç mağduru çocukların yetkili birimlere bildirim zorunludur.

Çocuğun fiziksel istismarı: Eğitim sürecinde, çocukta morarmalar, sigara izleri, insan ısırıkları, göz lezyonları, yanıklar gibi bulgularla karşılaşan eğitmenin, çocuğun haklarının korunması, daha çok zarar görmemesi için önlemler alınmasında sorumluluğu bulunmaktadır.

TCK'nın 103. Maddesinde cinsel istismar;

a) "On beş yaşını tamamlamamış veya tamamlamış olmakla birlikte fiilin anlam ve sonuçlarını algılama yeteneği gelişmemiş olan çocuklara karşı gerçekleştirilen her türlü cinsel davranış,

b) Diğer çocuklara karşı cebir, tehdit, hile veya iradeyi etkileyen başka bir nedene dayalı olarak gerçekleştirilen cinsel davranışlar" şeklinde tanımlanmıştır. Bu gibi durumlarla karşılaşan, öğrenen kamu görevlilerinin olayı bildirme zorunluluğu vardır.

Duygusal istismar ve ihmal:

TCK-232. maddesi: Kötü muamele

(1) Aynı konutta birlikte yaşadığı kişilerden birine karşı kötü muamelede bulunan kimse, iki aydan bir yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

(2) İdaresi altında bulunan veya büyütmek, okutmak, bakmak, muhafaza etmek veya bir meslek veya sanat öğretmekle yükümlü olduğu kişi üzerinde, sahibi bulunduğu terbiye hakkından doğan disiplin yetkisini kötüye kullanan kişiye, bir yıla kadar hapis cezası verilir.

TCK-233. maddesi: Aile hukukundan kaynaklanan yükümlülüğün ihlali İhmal ve duygusal istismar tipine dahil olabilecek bazı davranışlar suç oluşturmaktadır.

KİM BİLDİRİM YAPMALI?

Bildirim sorumluluktur:

Çocuğu korur, aileye yardımcı olur, diğer çocuklar ve aileler için önleyicidir.

- Bildirim için şüphe yeterlidir. Kanıt bulmak gerekmez.
- Bildirim suçlama değildir, bir durumun değerlendirilmesi ve soruşturulmasının ilk adıdır.
- Herhangi bir okul çalışanı, istismar şüphesini okuldaki yetkili bir kişiyle paylaşır paylaşmaz, yetkili kişi, olayla ilgili gerekli işlemleri başlatma yükümlülüğüne sahiptir. Yetkilinin bildirmemesi öğrenen kişinin sorumluluğunu kaldırmaz. Yetkili kişi ise bildirim yükümlülüğünü yerine getirmeme ve geciktirme suçunu işlemiş sayılır.

BİLDİRİM KİME NEREYE YAPMALI?

- Fiziksel ve Duygusal İstismar/ihmal ile ilgili bir durumu ilk öğrenen kişi ya da yetkili Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüklerine ALO 183 hattı üzerinden yapılabilmektedir.
- Cinsel İstismar/taciz vb istismar durumları Cumhuriyet Savcılıklarına, 112 Polis ve Jandarma İhbar Hatlarına yapılabilmektedir. Bildirim yapıldıktan sonra İl/ İlçe MEM'ne konu ile ilgili yetkili kişi bilgilendirmede bulunmalıdır.

**ALO 112 İhbar hattı veya
ALO 156 Jandarma hattı**

**Aile, Çalışma ve Sosyal
Hizmetler Bakanlığına bağlı İl
Müdürlükleri, İlçe
Müdürlükleri, Sosyal Hizmet
Merkezleri veya ALO 183
Aile, Kadın, Çocuk ve Özürlü
Sosyal Hizmet Danışma hattı**

**Cumhuriyet
Savcılığı
Çocuk Mahkemesi /
Çocuk Mahkemesi
olmayan yerlerde
Asliye Hukuk
Mahkemeleri**

**Kolluk / Karakollar-
Çocuk Polisi -
Jandarma Çocuk
Koruma Merkezi,**